

บทที่ 9

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งที่บ้านหนองกระพี้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรสังคม 2 ตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษา ได้แก่ อายุและการศึกษา ตัวแปรอายุแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ อายุ 15-25 ปี, อายุ 30-40 ปี และอายุ 45-55 ปี ตัวแปรการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มต่ำกว่า ป.5 ได้แก่ ผู้ที่ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 4, กลุ่ม ป.5-ม.3 ได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 5 ถึงชั้นมัธยมปีที่ 3 และกลุ่ม ม.ปลาย ได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ 4 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปและอภิปรายได้ดังนี้

9.1 สรุปผลเกี่ยวกับความใกล้ชิดชุมชนกับลักษณะทางสังคมของผู้พูด

9.1.1 ความใกล้ชิดชุมชนกับอายุของผู้พูด

จากการศึกษาเกี่ยวกับความใกล้ชิดชุมชน ผู้วิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ใกล้ชิดชุมชน และกลุ่มที่ไม่ใกล้ชิดชุมชน (ดูรายละเอียดใน 3.3) และเมื่อวิเคราะห์ดูความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนกับตัวแปรอายุ ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 45-55 ปีหรือวัยสูงอายุจะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด และในกลุ่มอายุ 30-40 ปีก็เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มของจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนเป็นลักษณะเดียวกันกับกลุ่มอายุ 45-55 ปี เพราะทั้งสองกลุ่มนี้เป็นวัยที่มีการติดต่อกันสม่ำเสมอ จึงทำให้กลุ่มอายุ 30-40 ปีและอายุ 45-55 ปีมีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตามทั้งสองกลุ่มนี้มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนมากกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิด ในขณะที่กลุ่มที่มีอายุ 15-25 ปีมีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนน้อยกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิด รวมทั้งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดน้อยที่สุดในจำนวนผู้บอกภาษาทั้งหมด จะเห็นว่ากลุ่มของผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนจะมีจำนวนน้อยลงเมื่ออายุของผู้พูดน้อยลง ในทางกลับกันจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนจะมากขึ้นเมื่ออายุของผู้พูดมากขึ้น

9.1.2 ความใกล้ชิดชุมชนกับการศึกษาของผู้พูด

เมื่อศึกษาความใกล้ชิดชุมชนจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้พูด พบว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า ป.5 จะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุดจากจำนวนผู้บอก

ภาษาทั้งหมด และมีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนมากกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิด ส่วนกลุ่มการศึกษา ป.5-ม.3 และกลุ่มการศึกษา ม.ปลาย มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนใกล้เคียงกันและมีจำนวนน้อยกว่าในกลุ่มการศึกษาต่ำกว่า ป.5 อย่างไรก็ตามกลุ่ม ป.5-ม.3 มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดมากกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิดแต่เป็นจำนวนที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ในขณะที่กลุ่มการศึกษา ม.ปลายมีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดน้อยกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิด และเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนน้อยที่สุด จากผลการศึกษาพบว่าจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนจะน้อยลงเมื่อการศึกษาของผู้พูดสูงขึ้น และในทิศทางตรงกันข้ามผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนจะมากขึ้นเมื่อการศึกษาของผู้พูดต่ำลง

9.1.3 ความใกล้ชิดชุมชนจำแนกตามตัวแปรสังคมเมื่อควบคุมตัวแปรอื่น

เมื่อนำข้อมูลความใกล้ชิดชุมชนมาจำแนกตามตัวแปรสังคมและควบคุมตัวแปรอื่นแล้ว สามารถสรุปได้ว่า อายุเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการแปรของความใกล้ชิดชุมชนมากกว่าการศึกษา โดยอายุจะเข้ามามีบทบาทมากเกี่ยวกับความใกล้ชิดชุมชน กล่าวคือ หากผู้พูดเป็นผู้ที่มีอายุมากก็อาจจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใด หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า แม้ว่าผู้พูดจะมีการศึกษาสูงก็อาจจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนได้หากเป็นผู้ที่มีอายุมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอายุมีอิทธิพลต่อความใกล้ชิดชุมชน และเมื่อมองภาพโดยรวมแล้ว จะเห็นว่าผู้ที่มีอายุมากจะใกล้ชิดชุมชนมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ซึ่งผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือ ความใกล้ชิดชุมชนมีความสัมพันธ์กับอายุของผู้พูด โดยผู้ที่มีอายุมากจะมีความใกล้ชิดชุมชนมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และเมื่อพิจารณาจากแผนภูมิในบทที่ 1 สามารถเขียนแผนภูมิซึ่งได้จากผลการวิจัย ดังนี้

จากแผนภูมิสามารถอธิบายได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความใกล้ชิดชุมชนมากกว่าการศึกษา ซึ่งแสดงด้วยเส้นทึบ

9.2 สรุปผลเกี่ยวกับการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้งกับลักษณะทางสังคมของผู้พูด

ในการศึกษาการเลือกใช้ศัพท์ ผู้วิจัยแบ่งการเลือกใช้ศัพท์ออกเป็น 2 แบบคือ คำศัพท์ลาวครั้ง และคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน จากผลการวิเคราะห์ที่ได้พบว่าผู้บอกภาษาในชุมชนนี้เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยกว่าศัพท์ไทยมาตรฐาน ซึ่งอาจเป็นเพราะในปัจจุบันความเจริญของสิ่งต่าง ๆ เข้ามาในชุมชนเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องติดต่อกับคนภายนอก

ชุมชนมากขึ้น และเพื่อสื่อความเข้าใจกันจึงต้องใช้ภาษาที่เป็นมาตรฐาน อีกทั้งการได้รับอิทธิพลทางด้านการศึกษา ทำให้เกิดการเลือกใช้คำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้นและใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยลง

9.2.1 การเลือกใช้ศัพท์กับอายุของผู้พูด

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้ศัพท์กับอายุของผู้พูดพบว่า กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 45-55 ปีเป็นกลุ่มที่เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากที่สุด เพราะกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ยังคงใช้ภาษาท้องถิ่นของตนในการสื่อสารและได้รับอิทธิพลทางด้านการศึกษาน้อยกว่ากลุ่มอื่น ทำให้กลุ่มวัยสูงอายุเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่า รองลงมาคือกลุ่มอายุ 30-40 ปี ซึ่งกลุ่มนี้มีแนวโน้มในการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งใกล้เคียงกันกับกลุ่มอายุ 45-55 ปี ส่วนกลุ่มอายุ 15-25 ปีเป็นกลุ่มที่เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยที่สุด จะเห็นว่าผู้พูดที่มีอายุมากจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่าผู้พูดที่มีอายุน้อย และจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากขึ้นตามลำดับเมื่อมีอายุมากขึ้น ในการศึกษาการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งกับอายุของผู้พูดนั้นมีแนวโน้มว่าผู้ที่มีอายุน้อยจะใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยลง และใช้คำศัพท์ไทยมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น

9.2.2 การเลือกใช้ศัพท์กับการศึกษาของผู้พูด

เมื่อนำข้อมูลมาแยกตามระดับการศึกษาของผู้พูด กลุ่มที่เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากที่สุด คือกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า ป.5 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยที่สุดในจำนวนประชากรที่ศึกษา ส่วนกลุ่มที่มีการศึกษา ป.5-ม.3 และกลุ่ม ม.ปลาย เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งใกล้เคียงกัน และเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ จะเห็นว่าการศึกษาที่ได้รับอิทธิพลทางด้านการศึกษามีผลต่อการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้ง โดยกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูง ซึ่งการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งจะน้อยลงเมื่อการศึกษาของผู้พูดสูงขึ้น และเห็นแนวโน้มในการใช้คำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐานที่เพิ่มมากขึ้น ในที่นี้อาจสรุปได้ว่าผู้พูดภาษาลาวครั้งของชุมชนนี้ ผู้ที่มีการศึกษาต่ำจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง

9.2.3 การเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามตัวแปรสังคมเมื่อควบคุมตัวแปรอื่น

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการเลือกใช้ศัพท์เมื่อจำแนกตามตัวแปรสังคมเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นพบว่า มีลักษณะตรงข้ามกับความใกล้ชิดชุมชน ที่พบว่าอายุมีอิทธิพลต่อความใกล้ชิดชุมชนมากกว่าการศึกษา ในขณะที่การเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งจะพบว่าการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการแปรของการเลือกใช้ศัพท์อย่างแท้จริง โดยพบว่า การศึกษาเมื่อควบคุมอีกตัวแปรหนึ่งแล้ว ผลการวิเคราะห์ที่ได้ก็ยังคงเป็นเช่นเดิม กล่าวคือ กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูงเสมอ และไม่ว่าผู้พูดจะมีอายุเท่าใดก็ตาม

หากเป็นผู้ที่มีการศึกษาต่ำก็จะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่าศัพท์ไทยมาตรฐาน โดยอาจสรุปได้ว่า แม้ผู้พูดจะเป็นผู้ที่มีอายุมากแต่ก็อาจจะใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานมากได้หากเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง ซึ่งกลุ่มการศึกษาสูงนี้มักจะเลือกใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานตลอดเวลา จากผลการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับการเลือกใช้ศัพท์ จะเห็นว่าการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการแปรของการเลือกใช้คำศัพท์มากกว่าอายุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความใกล้ชิดชุมชนที่พบว่าอายุเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความใกล้ชิดชุมชนมากกว่าการศึกษา ทั้งนี้สามารถเขียนแผนภูมิสรุปผลเกี่ยวกับการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้ง ดังนี้

9.3 สรุปผลเกี่ยวกับความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้ง

จากการนำข้อมูลความใกล้ชิดชุมชนมาวิเคราะห์ร่วมกับการใช้ศัพท์พบว่า กลุ่มที่ใกล้ชิดชุมชนจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่าไม่ใกล้ชิดเสมอ รวมทั้งเลือกใช้ศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐานน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ใกล้ชิดด้วย อย่างไรก็ตามทั้งสองกลุ่มนี้ต่างก็เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยกว่าศัพท์ไทยมาตรฐาน แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันศัพท์ลาวครั้งได้ถูกใช้น้อยลง อาจเนื่องมาจากความเจริญของสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับภาษาท้องถิ่นน้อยลง

9.3.1 ความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามลักษณะทางสังคมของผู้พูด

อายุ ผลการศึกษาที่ได้พบว่า กลุ่มที่ใกล้ชิดชุมชนจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่ากลุ่มที่ไม่ใกล้ชิดในทุกกลุ่มอายุ และเมื่อเปรียบเทียบดูระหว่างกลุ่มของผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนจะเห็นว่ากลุ่มที่มีอายุมากจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย ซึ่งกลุ่มที่มีอายุ 45-55 ปีที่ใกล้ชิดจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้งมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีอายุ 30-40 ปี และกลุ่มอายุ 15-25 ปีเป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้งน้อยที่สุดในกลุ่มที่ใกล้ชิด ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ความใกล้ชิดชุมชนมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้ศัพท์เมื่อควบคุมอายุ เพราะผู้ที่ใกล้ชิดจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิดเสมอไม่ว่าจะอายุเท่าใดก็ตาม

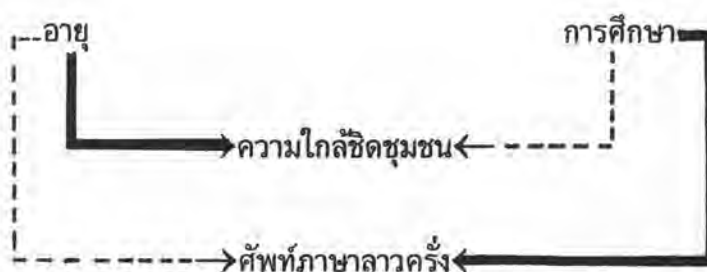
การศึกษา กลุ่มที่ใกล้ชิดจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่ากลุ่มที่ไม่ใกล้ชิดในทุกกลุ่มการศึกษา แต่เมื่อเปรียบเทียบดูกลุ่มที่ใกล้ชิดชุมชนพบว่า ผลการวิเคราะห์ที่ได้มีสิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ที่มีการศึกษา ป.5- ม.3 เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษา ม.ปลาย ซึ่ง

ผู้วิจัยคิดว่าอาจมีการแก้ไขเกินเหตุในกลุ่มที่มีการศึกษาระดับกลาง เพราะอาจรู้สึกสับสนว่าจะใช้ภาษาใดในการสื่อสาร และเพื่อให้รู้สึกว่ามีศักดิ์ศรีจึงเลือกใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานมากกว่าศัพท์ลาวครั้ง เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าความใกล้ชิดชุมชนมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้ศัพท์เมื่อควบคุมการศึกษา เพราะในทุกกลุ่มการศึกษาผู้ที่ใกล้ชิดจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิดเสมอ ซึ่งช่วยสนับสนุนสมมติฐานเกี่ยวกับความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ของผู้พูดภาษาลาวครั้ง ทั้งนี้สามารถเขียนแผนภูมิสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความใกล้ชิดชุมชนซึ่งสัมพันธ์กับการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้ง ดังนี้

แผนภูมิสรุปได้ว่า ความใกล้ชิดชุมชนมีอิทธิพลโดยตรงต่อการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้ง โดยสามารถสังเกตได้จากลูกศรที่แสดงอิทธิพลของความใกล้ชิดชุมชนต่อศัพท์ภาษาลาวครั้ง

ตามที่กล่าวไว้ในบทนำเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ อันได้แก่ ความใกล้ชิดชุมชน การเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้ง อายุ และการศึกษานั้น หลังจากการวิเคราะห์และศึกษาแล้ว ผู้วิจัยพบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านั้นไม่ขนานกัน ซึ่งสามารถเขียนแผนภูมิได้ดังนี้

จากแผนภูมิต่างกัน สามารถสรุปได้จากผลการวิจัยว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ไม่เท่ากัน โดยเส้นทึบแสดงความสัมพันธ์ที่มากกว่า ในขณะที่เส้นประแสดงความสัมพันธ์ที่น้อยกว่า จะเห็นว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความใกล้ชิดชุมชนมากกว่าการศึกษา ในขณะที่การศึกษาก็มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้ศัพท์ภาษาลาวครั้งมากกว่าอายุ นอกจากนี้ความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ก็มีความสัมพันธ์กันดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้ง สามารถเขียนแผนภูมิตามสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ดังนี้

แผนภูมิสามารถสรุปได้ว่า อายุมีอิทธิพลต่อความใกล้ชิดชุมชนมากกว่าการศึกษา และในทางกลับกันการศึกษาก็มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้งมากกว่าอายุ รวมทั้งความใกล้ชิดชุมชนที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้ง โดยผลการศึกษาวิจัยที่ได้ตรงกับสมมติฐาน ดังนี้คือ

1. ผู้พูดภาษาลาวครั้งใช้คำศัพท์ลาวครั้งน้อยกว่าคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน
2. ผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้งมากกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิดชุมชน
3. ความใกล้ชิดชุมชนมีความสัมพันธ์กับอายุของผู้พูด คือผู้ที่มีอายุมากจะใกล้ชิดชุมชนมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย
4. การเลือกใช้ศัพท์มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของผู้พูด โดยผู้ที่มีการศึกษาต่ำเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง

9.4 อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการศึกษาความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ของชุมชนลาวครั้ง ผู้วิจัยพบว่า อายุและการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความใกล้ชิดชุมชนและการเลือกใช้ศัพท์ดังนี้

9.4.1 ความใกล้ชิดชุมชน

จากการศึกษาพบว่าอายุเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการแปรของความใกล้ชิดชุมชน ซึ่งผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มของผู้ที่มีอายุมากไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใดก็ตาม โดยส่วนใหญ่ผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนจะเป็นผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน และเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน กลุ่มคนเหล่านี้จะรู้สึกผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันสม่ำเสมอ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก เพราะกลุ่มอายุมากจะให้ความสำคัญและสนใจที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากกว่ากลุ่มอายุน้อย ที่สนใจสิ่งแวดล้อมและความเจริญภายนอกชุมชนมากกว่า ทั้งนี้ความใกล้ชิดชุมชนจะปรากฏมากขึ้นตามลำดับเมื่อมีอายุมากขึ้น และไม่ว่าผู้พูด

จะมีการศึกษาระดับใดก็ตามอาจเป็นผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนหากเป็นผู้ที่มีอายุมาก จะเห็นว่าอายุมีบทบาทสำคัญมากต่อการแปรของความใกล้ชิดชุมชน

9.4.2 การเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้ง

ผลการวิเคราะห์ที่ได้ในส่วนนี้ตรงกันข้ามกับความใกล้ชิดชุมชน ซึ่งผู้วิจัยพบว่าอายุไม่ใช่ตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้ง แต่เป็นตัวแปรการศึกษา โดยกลุ่มของผู้ที่มีการศึกษาต่ำของประชากรที่ศึกษาจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั้งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงไม่ว่าจะมีอายุเท่าใดก็ตาม การศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการเลือกใช้ศัพท์เนื่องจากการที่ได้รับการศึกษาซึ่งใช้ภาษาไทยมาตรฐานเป็นสื่อในการเรียนการสอน โดยเฉพาะระบบโรงเรียนที่ใช้ภาษาไทยมาตรฐานตลอดเวลา จึงทำให้ในชีวิตประจำวันต้องใช้ภาษาไทยมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น และใช้ภาษาลาวครั้งน้อยลง ซึ่งถ้าเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงก็จะได้รับอิทธิพลทางด้านการศึกษามากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ การเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งปรากฏน้อยลงเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ความรู้สึกมีศักดิ์ศรีเมื่อใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งไม่ต้องการที่จะแตกต่างจากกลุ่มคนในสังคม ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเมื่อผู้พูดสามารถพูดได้สองภาษาก็เลือกที่จะใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานมากกว่าศัพท์ลาวครั้ง เพราะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาท้องถิ่น โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีโอกาสทางด้านการศึกษามากกว่ากลุ่มอื่น ๆ จะเลือกใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ในปัจจุบันศัพท์ลาวครั้งบางศัพท์ได้เลิกใช้ไป

9.4.3 ความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้ง

หลังจากที่นำข้อมูลความใกล้ชิดชุมชนมาวิเคราะห์ร่วมกับการเลือกใช้ศัพท์ พบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน โดยผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่าผู้ที่ไม่ใกล้ชิดชุมชน และเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ กลุ่มที่มีอายุมากจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย ซึ่งผู้วิจัยพบว่ากลุ่มอายุมากมีโอกาสใกล้ชิดกับท้องถิ่นที่อยู่มากกว่ากลุ่มอายุน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาท้องถิ่น ทำให้เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่า นอกจากนี้เมื่อจำแนกตามกลุ่มการศึกษาของผู้ที่ใกล้ชิดชุมชน จะเห็นว่าสิ่งที่น่าสนใจคือกลุ่มที่มีการศึกษาระดับกลางของประชากรที่ศึกษากลับเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูง ทั้ง ๆ ที่ควรจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่า ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะมีการแก้ไขเกินเหตุในกลุ่มนี้ ซึ่งการแก้ไขเกินเหตุนี้หมายถึง การที่ผู้พูดจงใจใช้รูปภาษาที่ตนเองคิดว่าถูกต้องหรือมีศักดิ์ศรีกว่ารูปภาษาที่ตนใช้อยู่เป็นปกติ เพื่อที่จะให้ผู้อื่นรู้สึกว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษา รวมทั้งมองว่าภาษาไทยมาตรฐานดีกว่าภาษาลาวครั้ง จึงเลือกใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานมากกว่าศัพท์ลาวครั้ง อย่างไรก็ตามความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์มีความสัมพันธ์กันเมื่อควบคุมตัวแปรอายุและการศึกษาแล้ว โดยกลุ่มที่ใกล้ชิดชุมชนจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่ากลุ่มที่ไม่ใกล้ชิดชุมชนเสมอ ซึ่งกลุ่มที่ใกล้ชิดนี้เป็นกลุ่มที่มีโอกาสพบปะพูดคุย มีการสมาคมร่วมกัน แลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นกับคนในชุมชน ทำให้มีการใช้ภาษาลาวครั้งมากกว่ากลุ่มที่ไม่ใกล้ชิดซึ่งไม่มีโอกาสได้ติดต่อสื่อสารกับคนท้องถิ่นเดียวกัน

9.4.4 แบบสอบถามเพื่อวัดความใกล้ชิดชุมชน

ในการวัดความใกล้ชิดชุมชนของผู้บอกภาษา ผู้วิจัยใช้คำถาม 1 ชุด ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ (ดู 3.3) ผู้วิจัยเห็นว่าคำถามดังกล่าวสามารถใช้ได้ดีและเหมาะสมกับชุมชนที่ศึกษา เพราะเข้าใจง่ายและผู้บอกภาษาส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามตามแนวคิดเกี่ยวกับความใกล้ชิดชุมชนได้ทุกคน อย่างไรก็ตามจากคำถามทั้งหมด มี 1 ข้อที่เกี่ยวกับ “การเรียกประชุมของผู้ใหญ่บ้านเพื่อประชุมปรึกษาหารือ” ซึ่งอาจดูเหมือนว่าเป็นคำถามที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีอายุมากเท่านั้น จึงเป็นไปได้ว่าคำถามในลักษณะนี้อาจให้กลุ่มของผู้ที่มีอายุมากตอบได้คะแนนมากกว่า ถึงกระนั้นก็ตามเมื่อพิจารณาคะแนนรวมของแต่ละคำถามที่มีผู้ตอบได้ โดยเฉพาะกลุ่มอายุมากจะเห็นได้ว่าคะแนนของคำถามข้อดังกล่าว มีได้ต่างจากข้ออื่นๆ อย่างผิดปกติเลย (ดูภาคผนวก ค.)

9.4.5 ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ได้แก่ อายุและการศึกษากับการเลือกใช้ศัพท์ นอกจากนี้ยังพิจารณาตัวแปรที่สำคัญอีกตัวแปรหนึ่งคือ ความใกล้ชิดชุมชน ผลการวิเคราะห์สามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของตัวแปรต่างๆ กล่าวคือทำให้ทราบว่าความใกล้ชิดชุมชนมีอิทธิพลโดยตรงกับการเลือกใช้ศัพท์ แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้กับอายุและการศึกษา ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอายุเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความใกล้ชิดชุมชนมากกว่าตัวแปรการศึกษา ในขณะที่ตัวแปรการศึกษามีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากกว่าตัวแปรอายุ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแนวการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ต่างจากแนวการวิเคราะห์ที่พบในงานวิจัยภาษาไทยด้านสังคมในอดีตที่ผ่านมา

9.4.6 การเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่

การศึกษาความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งในครั้งนี้ ทำให้เห็นแนวโน้มของการเกิดการแปรของความใกล้ชิดชุมชน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมคือ อายุและการศึกษา รวมทั้งการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้ง และได้พบว่าเมื่อผู้พูดมีความมั่นคงในเรื่องของความใกล้ชิดชุมชนก็สามารถสันนิษฐานได้ว่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้ภาษาท้องถิ่นด้วย โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้ที่มีอายุมากและได้รับการศึกษาน้อย ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยและการศึกษาสูงมักไม่ใกล้ชิดชุมชนและใช้ภาษาท้องถิ่นน้อย แนวโน้มนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ ในอนาคตการใช้ศัพท์ลาวครั้งมีความเป็นไปได้ว่าจะลดน้อยลงเรื่อยๆ และอาจสูญหายไปที่สุดในที่สุด

9.5 ข้อเสนอแนะ

9.5.1 หน่วยอรรถที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ มีจำนวนน้อยเกินไป เนื่องจากผู้วิจัยเลือกหน่วยอรรถจากงานวิจัยภาษาลาวครั้งเท่านั้น ในการศึกษาในอนาคตน่าจะพิจารณาเลือกหน่วยอรรถจากงานวิจัยภาษาไทยถิ่นอีสานด้วย โดยเลือกหน่วยอรรถที่คำศัพท์ลาวครั้งใช้เหมือนกับคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานและแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานอย่างชัดเจน

9.5.2 ผู้วิจัยเห็นว่าจะได้ผลที่น่าสนใจ ถ้าใช้วิธีการเก็บข้อมูลคำศัพท์ในสถานการณ์ขณะพูดคุยกัน โดยไม่ให้ผู้บอกภาษารู้ตัว ซึ่งอาจจะต้องเข้าไปอยู่ร่วมกับผู้บอกภาษา แล้วใช้วิธีการอัดเทปการสนทนาของผู้บอกภาษา เพราะผู้วิจัยคิดว่าน่าจะปรากฏคำศัพท์ภาษาท้องถิ่นมากกว่าการศึกษาในงานวิจัยนี้ และจะได้จำนวนคำศัพท์ภาษาท้องถิ่นมากกว่าการสอบถามข้อมูลจากแบบสอบถาม แต่ทั้งนี้อาจต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล อย่างไรก็ตามเพื่อให้การเก็บข้อมูลวิธีนี้สะดวกขึ้น อาจต้องใช้ผู้ช่วยวิจัยซึ่งมีความคุ้นเคยกับคนในชุมชนมากกว่าเป็นผู้เก็บข้อมูล หรือผู้ที่ทำการวิจัยเป็นคนในท้องถิ่นนั้น